

III. ULUSLARARASI KAHRAMANMARAŞ YÖNETİM, EKONOMİ VE SİYASET (KAYES) KONGRESİ 15-16 Ekim 2020 SONUÇ BİLDİRİSİ

Avrasya Sosyo-Ekonomik Araştırmalar Derneği (ASEAD) tarafından organize edilen 3. Kahramanmaraş Yönetim, Ekonomi ve Siyaset (KAYES) Kongresi, Uluslararası Saraybosna Üniversitesi iş birliğinde, “2023 Hedefleri Doğrultusunda Finans ve Bankacılık” teması ile 15-16 Ekim 2020 tarihlerinde online olarak düzenlenmiştir.

KAYES Kongresi serileri temelde iki amaca yönelik düzenlenmektedir. Birinci amaç, belirlenen kongre teması çerçevesinde akademisyenleri bir araya getirerek, kendi çalışmalarını ve bulgularını tartışmaları için uygun bir ortam oluşturmak; ikinci amaç ise kongrenin düzenlendiği bölgenin sorun ve ihtiyaçlarına bağlı olarak tüm paydaşları aynı masa etrafında çözüm için bir araya getiren özel oturumlar düzenlemektir.

ASEAD çatısı altında düzenlenen KAYES III Kongresi, Uluslararası Saraybosna Üniversitesi iş birliğinde, Türkiye ve Bosna Hersek ilişkilerinin geliştirilmesi ve Bosna Hersek’in talep ve ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenmiştir. Bu kapsamda, I. Özel Oturum küçük ve orta büyüklükteki işletmeler (KOBİ’ler) üzerine gerçekleşmiştir. Bu özel oturumda, Orta Bosna Kantonu Ekonomi Bakanı Nisvet HRNJIC, T.C. Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB) Başkan Yardımcısı Salih Tuna ŞAHİN, Bosna Hersek Dış Ticaret Odası temsilcisi Enes ALIŠKOVIĆ, Bosna Bank International Genel Müdürü Amer BUKVIĆ, Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası Başkan Yardımcısı Hasan DEMİRHAN ve ZiraatBank - Bosna Hersek Genel Müdür Yardımcısı Uğur ÖZYİĞİT biraraya gelmiş, KOBİ’ler ile ilgili iki ülke arasında yapılabilecek iş birliklerini ve atılabilecek adımları tartışmışlardır.

Kongrenin II. Özel Oturumu İstanbul Finans Merkezi (İFM) üzerine gerçekleşmiştir. İFM fikrini hayata geçirmek için hükümet son yıllarda alan tahsisinden, binaların finansmanına, finansal kurumların taşınmasına ve yurtdışında tanıtımına kadar etkili adımlar atmıştır. Bu özel oturumda, T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi İstanbul Finans Merkezi Daire Başkanı Dr. Serkan Yüksel, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Katılım Bankacılığı Daire Başkanı Ömer ÇEKİN, Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası Başkan Yardımcısı Hasan DEMİRHAN İFM’nin ülkemize sağlayacağı katkıları ele almışlardır.

Kongrenin akademik oturumlarında Covid-19 pandemisi, finansal krizler, İstanbul Finans Merkezi, katılım bankaları, para politikaları ve benzeri konularda akademik çalışmalar sunulmuştur.

KAYES III Kongresinde düzenlenen iki özel oturum ve iki gün boyunca düzenlenen akademik oturumlar sonucunda, tesbit edilen konular aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

1. Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler hemen hemen tüm kalkınmış ülkelerin temel sütunlarını, istihdamın ve iş fikirlerinin kaynağını, ekonomik büyüme ve gelişmenin şartını ve sonuçta tüm başarılı ekonomilerin önceliğini teşkil etmektedirler. Bu çerçevede, tüm ülkeler için küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin önemi ortaya konulmuştur.
2. KOSGEB benzeri bir kurumun oluşturulması sayesinde, Bosna Hersek’te küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri desteklemek, her alanda ve tüm sektörlerde gerekli detaylı yasal ve düzenleyici değişiklikleri yapmak için mali ve beşerî tüm kaynakların bir havuzda toplanması sağlanacaktır. Böylece, girişimcilik ve kalkınma alanlarında küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin rolü ile bu işletmelere ulusal ve tüzel veya bölgesel/kantonsal seviyede sağlanacak destek ve bu desteğin yolları ve dağılımı tanımlanmış olacaktır.

3. Bosna Hersek'teki küçük ve orta büyüklükteki işletmeler konusunda küresel çapta yapılacak konferanslar, kongreler, forumlar, iş toplantıları aracılığıyla elde edilecek olan tecrübe kazanımı, küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin gelişimini hızlandırmak ve doğrudan yatırımlara ilgiyi artırmak suretiyle Bosna Hersek ekonomisini ve siyasetini destekleyecektir.
4. Bosna Hersek'in etkinlik alanını uluslararası kuruluşlara üyeliği aracılığı ile genişletmesi önemlidir. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'ne üyeliği ve bu Örgüt'e bağlı olan Karadeniz Ticaret ve Kalkınma Bankası'na ortaklığı, Bosna Hersek ekonomisine önemli katkılar sağlayacaktır.
5. Bosna Hersek, Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı 2020 raporuna göre, 190 ülke arasında 90. sırada, İş Kurma alanında ise 184. sırada yer almaktadır. Bu veriler ışığında, Bosna Hersek Hükümeti iş kurmayı kolaylaştırma konusunda gerekli adımları atmalıdır.
6. Bosna Hersek'te gelecek vadeden firmaların, ölçeğine bakılmaksızın, finansa kolayca ve düşük maliyet ile ulaşabilmeleri için, Türkiye'de devlet ve özel sektör ortaklığında ayrı bir şirket olarak yapılmış olan Kredi Garanti Fonu benzeri bir kurum, KOSGEB rehberliğinde, Bosna Hersek'te kurulmalıdır. Türkiye Kredi Garanti Fonu 1993 yılında bir şirket olarak kurulmuş olup, ortakları arasında devlet bankaları, özel bankalar, KOSGEB ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) yer almaktadır. Kendi sermayesi, Hazine Fonları ve Yurt Dışı Fonları ile Türkiye Kredi Garanti Fonunun kaynakları 53 milyar TL'yi geçmektedir (yaklaşık 7 milyar ABD Doları).
7. KOSGEB bu yıl kuruluşunun 30. yılını kutlamaktadır. KOSGEB, Türk ekonomisindeki küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin gelişiminde çeşitli destekleri ile önemli bir role sahiptir. Bu destekler; girişimcilik eğitiminden, işletmelerin kuruluşuna, gelişimine, büyümeye, AR-GE ve mali desteklere yayılmaktadır. Bosna Hersek, KOSGEB'in çeyrek asırdan fazla yurt içi ve yurt dışı tecrübesinden daha fazla alanlarda iş birliği ile yararlanmalıdır.
8. Dünyada, son aylarda, küçük ve orta büyüklükteki işletmeler, Covid-19 pandemisi nedeniyle, zor bir sınavdan geçmektedirler. Yerel ekonomilere önemli katkıları değerlendirildiğinde, küçük işletmelere yapılacak eşgüdümlü yardımın önemi, özellikle Covid-19 pandemisinin etkilerini azaltmak açısından önemlidir.
9. Covid-19 pandemisi toplumun her kesiminin yaşam tarzını yeniden tanımlamıştır. Özellikle iletişim, alış-veriş, bankacılık ve eğitimde teknoloji çok önemli bir aşamaya ulaşmıştır. Bu sebeple, hem kamu hem de özel sektör bu hızlı değişime ayak uydurabilmek için teknolojiye gerekli yatırımları yapmalıdırlar.
10. Covid-19 pandemisi döneminde, ülkelerin içe kapanmaları yerine, Türkiye örneğinde olduğu gibi, aralarında iş birliğini artırmaları gerekmektedir. Türkiye, ülkelerin birbirlerinin tıbbi malzemelerine el koyduğu bir dönemde, en gelişmişinden en az gelişmişine kadar birçok ülkeye tıbbi malzeme ve insani yardım yapmak suretiyle, işbirliğinde örnek bir ülke olmuştur. Ulusların zenginliğine giden yol işbirliğinden geçmektedir.
11. Araştırmalar, finansal okur-yazarlık oranının, gelişmiş ülkelerde, gelişen ve az gelişmiş ülkelere göre, daha yüksek olduğunu göstermektedir. Türkiye ve Bosna Hersek, gelişmiş ülkeler finansal okur-yazarlık oranlarına ulaşabilmeleri için, nüfuslarının finansal okur-yazarlık eğitimine, mümkün olduğu kadar erken yaşta, örneğin ortaöğretimde, başlamalıdırlar.

12. Katılım (faizsiz) bankacılığı, dünyada, faiz temelli bankacılığa bir alternatif olarak desteklenmelidir. Bu destek sadece Müslümanları içermemeli, tüm dinlerin mensuplarını hatta inanmayanları da içerecek şekilde sağlanmalıdır.
13. Fiziki, beşerî, teknolojik ve ürün altyapısı ile kurulma aşamasında olan İstanbul Finans Merkezi başlangıçta bölgesel bir finans merkezi ve sonrasında ise küresel bir finans merkezi olmak için gelecek vaat eden bir adaydır.
14. Hükümet ve özel sektör Sosyal Bilimlere olan hibe ve desteklerini artırmalıdır. Her ne kadar mühendislik yetenekleri teknolojiyi üretiyor olsa da, bu üretim, Sosyal Bilimlerin belirlediği yönde gerçekleştirilmektedir.
15. Üniversitelerde disiplinler arası çalışmalar artırılmalı; yurt içi ve yurt dışı üniversiteler arası iş birliği geliştirilmelidir.
16. Sosyal Bilimlerde Üniversite-Sanayi İşbirliğinin teşvik edilmesi gerekmektedir. Bunun için, tüm paydaşların bir araya getirilmesi suretiyle ihtiyaç duyulan sinerji oluşturulmalıdır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

Prof. Dr. İbrahim ÖRNEK
Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı
ASEAD Yönetim Kurulu Başkanı